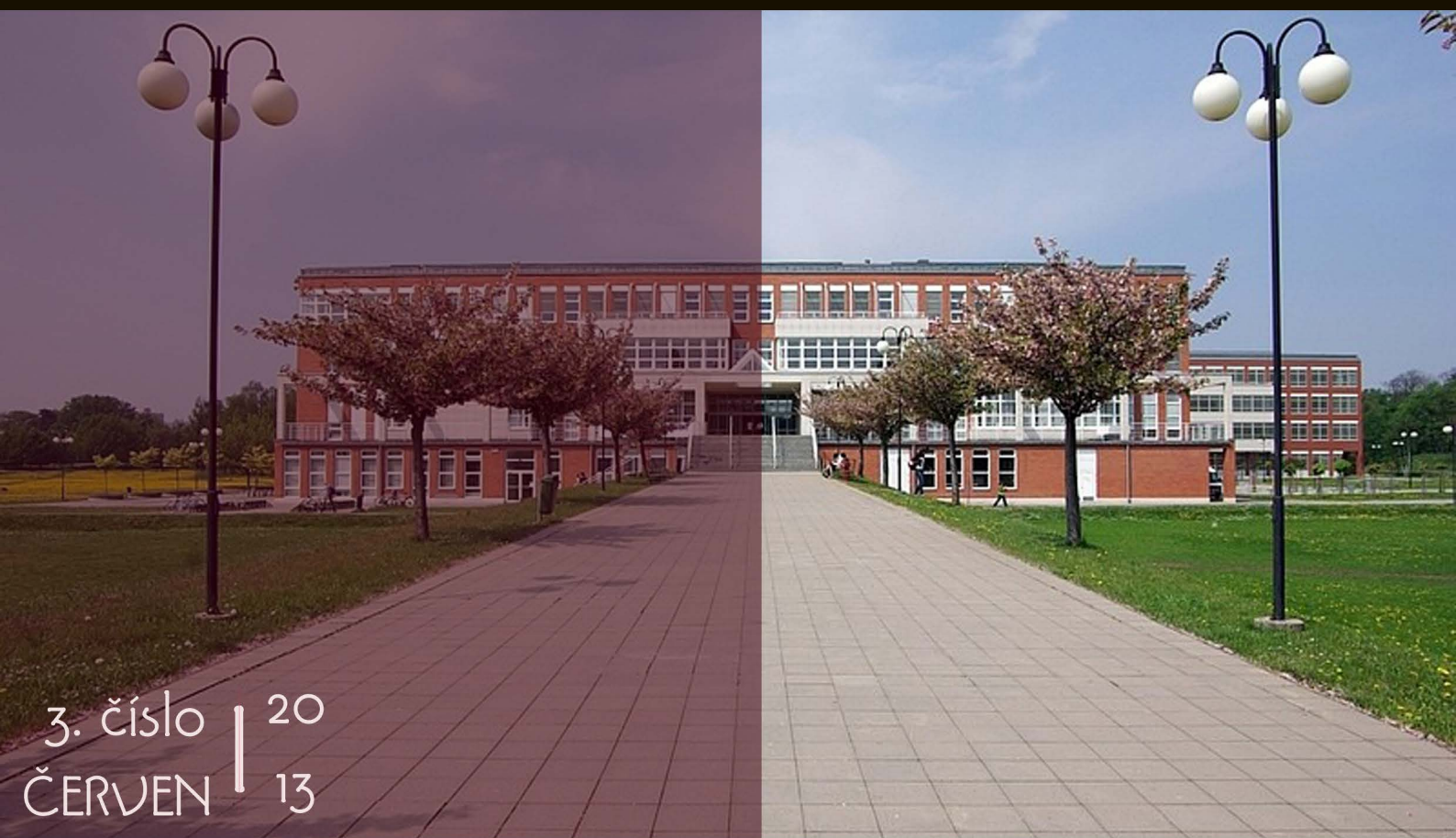

Časopis studentů Katedry sociální patologie a sociologie
Pedagogické fakulty
Univerzity Hradec Králové

EVENTUS PRO COLLEGIS

„Zajímá mě jenom nesmysl, pouze to, co nemá žádný praktický význam. Život mě zajímá jen ve svých nesmyslných projevech. Hrdinství, patos, odvaha, morálka, hygiena, mravnost, dojetí, vášně - slova a pocity, které nenávidím.

Ale plně chápu a cením si zanícení a nadšení, inspirace a zoufalství, náruživosti a zdrženlivosti, prostopášnosti a cudnosti, zármutku a žalu, radosti a smíchu.“

Daniil Charms, Deníky 31. října 1937

Sedím a hledím na řádky psané kdysi velmi zvláštním a non-konformním ruským básníkem. Sedím a hledím na ně a přemýšlím, proč mne zaujaly. Na první pohled snad jen změt slov složených v protimluvy. Zajímá jej jenom nesmysl, jen nesmyslné projevy života. Ty však, protože jsou přítomny v našem bytí, nejsou beze smyslu, jsou dokonce jeho esencí. Tak o čem že to básník tedy píše?

O Charmsovi se píše jako o básníku nelogickém, plném rozporů a jeho dílka jsou plná překvapení a zvratů. Prožil krátký, ale zato intenzivní život. Život poznamenaný Říjnovou revolucí, stalinským terorem, válkou. Snad proto nemá rád to „praktické“, jako jsou hrdinství, patos, odvaha, morálka, mravnost atd. Prostředí, ve kterém se pohyboval, bylo těmito výrazy přesyceno. Člověk té doby je nacházel v politických agitkách, v proklamacích, které měly posilovat bojového a revolučního ducha, jistě je slyšel z úst angažovaných i pochybovačných. Viděl také, kam tyto proklamace přeměněné v činy vedou. To je slovník doby, která vyprazdňuje významy. Hrdinství, patos, dojetí, vášně – vlastnosti, schopnosti lidí přeměněných ve vzory shlížející z plakátů, v propagandistických filmech a knihách beroucí útokem palebná postavení, zakrývající svým tělem střílny, to vše s písní revoluce na rtech, to vše s patetickým

smutkem nad zemřelými. Neživoucí svět přeměněný z živých osudů do absurdní podoby. Ideologická kliše. Ta slova, ani ty původní činy za to nemohou. Propaganda, média je takto zpotvořila.

Život živoucí, tepající, nalézající se v konkrétních a v konkrétně se chovajících lidech, to je ta zdánlivá nesmyslnost. Úporná snaha dávat za každou cenu každému jednání heroický smysl vede ke kliše. Média činí z lidského jednání kliše, z velkých slov floskule. Pojmenování lidského jednání z druhé části uvede-

né citace nebyla postižena tou veřejnou snahou o jejich osmysluplnění. Proto zřejmě básník přitakává těmto vlastnostem, protože se z nich nestaly floskule, asi proto, že se příliš nehodí do mediálního prostoru, nezabydla se tam, a proto se zdají planá, neúderná.

Sedím a hledím na ty řádky, co ještě mi povídají. Ony se spíše ptají, kolik zanícení a nadšení, inspirace a zoufalství z nenaplnění, kolik náruživosti a zdrženlivosti, ale i radosti a smíchu vidíme kolem sebe, prožíváme sami? Je konec semestru, doba bi-

lancování, doba účtování. Jak jsme na tom byli my? Umíme se ještě se zanícením a nadšením vrhnout do nových výzev? Jsme schopni překonávat zoufalství, když nepřichází inspirace, nebo se nám ztrácí v mlze? Umíme být zdrženliví ve svých soudech? Pokud toto všechno umíme a uvědomujeme si, jen potom může přijít skutečná radost a z ní pramenící uvolňující a obohacující smích.

Na základě zkušeností z přednášek a seminářů mám pocit, že spíše nevíme, co je nadšení a náruživost a zanícení a zdrženlivost, že je neprožíváme, že se jim možná bráníme – tolik jsou pro nás neznámá, a proto nebezpečná.

Kdoví co by Daniil napsal po zkušenosti s námi?

TEXT: PhDr. JOSEF KASAL, Ph.D.

OBSAH

O FOTBALOVÉM FÓRU	4
NON SCHOLAE, SED VITAE DISCIMUS	6
SLOVO ABSOLVENTA	7
LAXUS O. S.	8
MYŠLENKY STUDENTA	11
NEHODNI OBDIVU	12
SLOVNÍČEK - PORUCHY PSYCHICKÝCH FUNKCÍ	14
OSLOV SVÉHO AKADEMIKA	16
DOTEKY MÚZY	18
MITOCHONDRIÁLNÍ EVA	20
ERASMUS	21
PLÁNOVANÉ AKCE	23
KONTAKTY	24

Rozhovor s PhDr. Josefem Kasalem Ph.D. O FOTBALOVÉM FÓRU

TEXT: LENKA ANTALÍKOVÁ

Kde vznikla první myšlenka konání fotbalového fóra?

Tak jako každého, zřejmě i mě provází životem náhoda. První náhoda mi před deseti lety přivedla do cesty známého – policejního inspektora, který mi nabídl spolupráci ve výzkumu fotbalových fanoušků. Tak jsem se vlastně nechtěně a náhodně postupně stával tzv. odborníkem na fotbalové násilí. Druhá náhoda mě svedla dohromady se studentem Ondřejem Dohnalem, který zde studoval tělovýchovu. Protože se sám zajímá o fotbal, je aktivním organizátorem a osobně se zná s několika funkcionáři českého fotbalu, přišel s nápadem zorganizovat fotbalovou konferenci. Tu jsme po koncepčních debatách přeměnili na fotbalové forum.

Jaká je hlavní myšlenka fotbalového fóra?

Hlavní myšlenkou fotbalového fóra bylo již od počátku vytvořit prostor pro přímou komunikaci činovníků fotbalu s fotbalovými fanoušky, resp. fankluby.

Jak se Vám tuto vizi podařilo naplnit? A co považujete za úspěch při tomto svém počínání?

Musím říci, že už od samého počátku měly obě strany o setkávání v Hradci Králové výrazný zájem. Příjemně mě překvapila reakce a vstřícnost funkcionářů jednotlivých fotbalových klubů a ředitele první fotbalové ligy JUDr. Ivo Lubase. Za úspěch považuji, že se na naše fotbalová fóra podařilo zajistit účast odborníků ze zahraničí - policejního důstojníka z Velké Británie, styčného důstojníka UEFY ze Švýcarska... Ale nesporným a nejvýznamnějším výsledkem je perspektiva přímé odborné spolupráce s Fotbalovou asociací České republiky při výcviku pracovníků zajišťujících komunikaci na stadionech při fotbalových zápasech.

Můžete nám sdělit hlavní téma letošního, již třetího, ročníku fotbalového fóra?

Hlavním tématem byla již zmíněná možnost spolupráce mezi UHK a Fotbalovou asociací ČR. UEFA v roce 2011 vydala směrnici, ve které zavazuje evropské fotbalové kluby k tomu, aby na svých stadionech zřídili funkci „supporter liaison officer“ (SLO). Uvedený název nemá zatím

Reportáž ČT1 ke zhlédnutí zde:
<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/regiony/-221738hradecka-univerzita-pripravuje-odborniky-na-fotbalove-nasili/>

český ekvivalent (a zde vyzývám čtenáře, aby jej pomohli najít). Překládá se souslovím pracovník pro komunikaci s fanoušky. Překládá se souslovím pracovník pro komunikaci s fanoušky.

Přibližte nám náplň práce těchto pracovníků, a proč právě naše katedra by měla zajišťovat jejich přípravu?

Velice zjednodušeně lze říci, že náplní SLO je vlastně sociální práce s fotbalovými fanoušky. Jako fungující vzor nám může posloužit Německo. Při klubech první německé fotbalové ligy pracují profesionální pracovníci, kteří organizují v podstatě volnočasové aktivity fanoušků (činnost fanshopů, výroba vlajek, příprava chorea apod.). Další jejich podstatnou funkcí je zajišťovat komunikaci mezi fanoušky a fotbalovým klubem, mezi policií a fotbalovými fanoušky. Jejich práce vychází ze zásady, že „ten, kdo sám má problémy, další problémy vytváří“. Z uvedeného tedy vyplývá, že sociální pracovník stojí nablízku fotbalovým fanouškům v řešení i jejich osobních záležitostí. A tím se vlastně dostáváme k odpovědi na druhou část otázky. Naše katedra disponuje odborným potenciálem, který umožní komplexní přípravu výše zmíněných pracovníků. Zde je nutno podotknout, že v této práci budeme spolupracovat i s dalšími katedrami Pedagogické fakulty UHK.

Jaké jsou nejbližší plány v naplňování této vize?

Ve spolupráci s ostatními pracovníky katedry i vedením fakulty chceme připravit obsah kurzu a zajistit jeho organizační zabezpečení. V této přípravné fázi počítáme také se zapojením studentů do drobných výzkumných projektů souvisejících s fotbalovým násilím obecně.

Děkuji za rozhovor

a přeji fotbalovému fóru mnoho dalších úspěšných jednání.

NON SCHOLAE, SED VITAE DISCIMUS

TEXT: BC. DAVID VAHALA A BC. PETR FEJTEK

Je těžké uvěřit, že od prvních slov, která jsme slyšeli v září roku 2010: „Jmenuji se Stanislava Hoferková a budu vám přednášet předmět Dějiny policie a vězeňství,“ uplynuly již téměř tři roky. Tenkrát, na začátku naší vysokoškolské dráhy, nám bakalářské studium připadalo jako běh na dlouhou trať, ale dnes bychom ho možná rádi vyměnili za ten sprint na cílové rovině, na kterou jsme se probíjeli díky odevzdání bakalářské práce. Celé studium se dá přirovnat k vytrvalostnímu běhu. Všichni studenti začínali na stejné úrovni a na každého čekalo plno překážek, které bylo potřeba překonat a neklopýtnout, abychom se bez větší újmy dostali až do vytouženého cíle. K cíli jsme sice ještě nedoběhli, ale podmínky na trati můžeme hodnotit již nyní. Překážky, které nám obor Sociální patologie a prevence připravil, byly mnohdy složité, ale vždy je bylo možné překonat. Někomu k tomu stačila účast na přednáškách a seminářích, jiný si nedělal hlavu s docházkou a spoléhal na samostudium a paní Štěstěnu.

Podle počtu studentů, kteří se v současné době připravují na státní závěrečné zkoušky, se zdá, že žádná taktika nebyla špatná. Doufejme, že poslední fázi vezmou všichni zodpovědně, nebudou spoléhat na štěstí a obhájí si své tříleté působení na UHK. Odměnou bude vytoužený vysokoškolský titul či „pouze“ pocit z dobře odvedené práce. Stejně tomu bude i v dalších fázích našeho života, kdy bude záležet jen na nás, jak se k nástrahám života postavíme a jestli je dokážeme překonávat s přehledem, nebo s obtížemi. Věříme však, že díky teoretickým i praktickým základům, které nám byly předány, se na své cestě životem neztratíme a vždy budeme v dobrém vzpomínat na léta strávená na půdě Katedry sociální patologie a sociologie.

SLOVO ABSOLVENTA

TEXT: Mgr. LENKA HANSLÍKOVÁ
POLICISTKA, PČR - ÚZEMNÍ ODBOR NÁCHOD

Bakalářský studijní program Specializace v pedagogice obor Sociální patologie a prevence, jsem začala studovat na podzim roku 2002 po maturitním studiu na Střední policejní škole Ministerstva vnitra v Praze. Věděla jsem, že chci po maturitní zkoušce studovat dál na vysoké škole, a obor Sociální patologie a prevence mě v nabídce vysokých škol zaujal snad nejvíce. Na svá studentská léta vzpomínám ráda, protože jsem studovala to, co mě opravdu zajímalo a bavilo, nezapomínám však ani na někdy vypjatá zkoušková období a běžné strasti studenta, se kterými jsem se potýkala.

Poté jsem pokračovala navazujícím magisterským oborem Sociální pedagogika. Těch pět let strávených na Univerzitě Hradec Králové neuvěřitelně rychle uteklo, najednou zde byly poslední státní závěrečné zkoušky a obhajoba diplomové práce a já jsem stála před rozhodnutím, čemu se budu věnovat dál. Přestože jsem během studia absolvovala několik studentských brigád a praxí, rozhodla jsem se, že zkusím úplně něco jiného, to, co mě lákalo odjakživa - práce u policie.

Podala jsem si tedy přihlášku k přijímacímu řízení k Policii ČR a prošla si kolotočem přijímacího řízení – psychologické testy, zdravotní prohlídku a fyzické testy, které pro mě jako pro pouze „rekreačního sportovce“ byly nejtěžší. Přesto se povedlo a já po několika měsících nastoupila na Obvodní oddělení v Náchodě. Čekalo mě několik nástupních kurzů, které jsem plnila paralelně se službou na obvodním oddělení. Po roce a půl jsem dostala možnost stáže na Oddělení hospodářské kriminality v Náchodě, kde jsem později po úspěšném absolvování výběrového řízení zůstala na pozici vyšetřovatele. Na úrovni územního odboru (dříve okresního ředitelství) jde nejčastěji o rozkrývání různých podvodů, zpronevěr, úvěrových podvodů a daňových trestných činů. Navíc jsem zařazena do výjezdové skupiny, což je služba, ve které se pravidelně střídají všichni kriminalisté. Tato skupina policistů řeší nově vzniklou trestnou činnost, zde se setkávám i s jinými případy, jako jsou např. majetkové a násilné delikty, neobjasněná náhlá úmrtí i trestná činnost mládeže. Proto je moje práce různorodá, od mravenčí práce vyšetřovatele hospodářských trestných činů „u stolu“ po „akční“ práci v terénu. Také mám možnost se vzdělávat ve svém oboru prostřednictvím různých kurzů, průběžně si udržovat fyzickou kondici a účastnit se služebních střelb.

Činnost policisty na obvodním oddělení a kriminalisty je sice v lecčem rozdílná, ale má také spoustu společného. Je to práce neskutečně pestrá, policista se často dostává i do náročných a vypjatých situací, se kterými se musí nějak vypořádat, setkává se s různými typy lidí z různých sociálních vrstev a musí s nimi profesionálně jednat. Je to však práce, která mě vždy zajímala, a atraktivní je pro mě dodnes.

Přeji všem studentům, aby pro ně studium na UHK byla etapa života, na kterou budou rádi vzpomínat, aby pro ně toto studium mělo co největší přínos. Přeji jim i trochu toho potřebného štěstí při výběru a ucházení se o zaměstnání, jež je bude naplňovat.

LAXUS o. s.

TEXT: MARTINA WETTEROVÁ

V minulém čísle se objevil článek se stejným nadpisem, jako je tento, týkal se ovšem pouze K-centra Hradec Králové. Rádi bychom tak doplnili informace týkající se celého občanského sdružení Laxus, které spolupracuje mimo jiné i s Univerzitou Hradec Králové.

Laxus o. s. je nestátní nezisková organizace nabízející od roku 1996 pestrou škálu sociálních a adiktologických (tj. na prevenci, léčbu a výzkum závislosti zaměřených) služeb pro uživatele drog a jejich blízké, a to především na území středních a východních Čech. Aktuálně provozuje kontaktní a ambulantní centra v Hradci Králové a Pardubicích, realizuje terénní programy na velké části území Královéhradeckého a Pardubického kraje, a Centrum drogových služeb ve vězení. Z pohledu zákona o sociálních službách tak sdružení nabízí hned čtyři typy služeb: kontaktní centra, terénní programy, odborné sociální poradenství a následnou péči. Protože se Laxus o. s. slučuje se středočeským občanským sdružením Semiramis, bude paleta služeb v blízké budoucnosti doplněna o další terénní programy, kontaktní centra a zejména o primární prevenci. Více podrobností o obou organizacích mohou zájemci nalézt na webových stránkách www.laxus.cz a www.os-semiramis.cz.

V minulém čísle vyšla také mylná informace týkající se poplatku za stáž v K-centru Hradec Králové. Tímto se chceme omluvit za nedorozumění, která tím vznikla. Úhrada za den praxe činí 300,- Kč. Obrovskou výhodou je, že se zájemcům o stáž po celou dobu věnují speciálně vyškolení pracovníci, kteří během celé své praxe procházejí kontinuálním vzděláváním, a tím tak Laxus o. s. potvrzuje hned dva ze svých základních principů – profesionalitu a kvalitu.

Měla jsem možnost jednat s **PR manažerem** tohoto občanského sdružení **Lukášem Gilányim**, a a tak jsem mu položila několik otázek:

Co Vás vedlo k tomu, abyste pracoval s uživateli návykových látek? Jak jste se dostal k práci s uživateli drog?

Během studia na VOŠ pedagogické a sociální jsem začal nejprve pracovat jako lektor primár Během studia na VOŠ pedagogické a sociální jsem začal nejprve pracovat jako lektor primární prevence na základních školách v Praze a okolí. Shodou okolností jsem pak jednu z povinných praxí absolvoval v K-centru Nymburk, kde se kromě práce s uživateli drog začala rozvíjet právě i primární prevence. Z Prahy jsem tedy začal dojíždět do škol na Nymbursku, zanedlouho jsem dokončil školu a pak jsem dostal nabídku pracovat v občanském sdružení Semiramis jako streetworker. Protože mě to jednoduše lákalo a hledat jinou práci se mi nechtělo, nabídku jsem přijal a u práce zůstal. Byla to nová zkušenost, práce ve skvělém týmu a mě to hodně bavilo. Z Nymburska jsme se postupně rozrostli do celé severovýchodní části kraje a začali jsme provozovat další kontaktní centrum, tentokrát v Mladé Boleslavi. Jak to tak ale bývá, s léty ve službách a s každodenním dojížděním z Prahy přišla krize a já zvažoval, zda by mi nebylo lépe jinde. Přemýšlel jsem dokonce, že z oboru odejdu úplně. Dostal jsem ale nabídku pracovat na jiném postu v královéhradeckém sdružení Laxus, přehodnotil jsem své černé myšlenky, přestěhoval se do Hradce a začal znovu. Nyní svou práci dělím napůl mezi public relations a práci s klienty v nymburském Centru adiktologických služeb.

Jaká vidíte pozitivita a negativa Vaší práce? Co je pro Vás nejvíce náročné při práci s klienty?

Bude to znít otřepané a jako klišé, ale po těch letech to vnímám asi úplně stejně, jako jakoukoliv jinou práci. V začátcích mě hodně těšila taková zvláštní volnost a možnost být průzkumníkem, který objevuje nové světy v podobě lidských osudů a míst, kam obvykle člověk jen tak nevzkročí. Klady tehdy jednoznačně převažovaly. Kromě práce jsem neměl moc starostí, v terénu jsme často zůstávali i po skončení pracovní doby a vymýšleli jsme, jak efektivně fungovat v malých městech, kam se rozšířit, co nového nabídnout klientům. Časem ale každý zjistí, že to takhle nejde donekonečna, že je potřeba přesně odlišit, co chci práci věnovat a obětovat a co už ne. Pozitivem pak zůstane to, že je člověk v kontaktu s lidmi a ví, že má většinu z nich co nabídnout. Také je víceméně svým vlastním pánem a nemá pocit, že jeho ředitel je někdo, kdo sedí v kanceláři o deset pater výš a rozhoduje o něm jako o položce v inventáři. Náročné je to, že mu práce jednoho dne začne připadat stereotypní a klienti se najednou vůbec nemění. Energie, kterou do práce člověk věnoval, se mu, pominu-li mzdu, nějak nevrací. Nejsou tu ty zprvu očekávané zástupy lidí, kteří díky mě přestali brát drogy a žijí bez nich. Takže je nutné, aby se každý naučil, kde si obstarat to pozitivum, satisfakci za odvedenou práci a motivaci jít dál. Je potřeba vnímat i malé změny, drobné úspěchy a těšit se z nich. Kdo to nezvládne, ten brzy skončí.

Jaký je Váš typický klient? Můžete uvést nějaké konkrétní případy?

Typickým klientem kontaktních center a terénních programů je muž mezi pětadvaceti a třiceti lety s několikaletou drogovou kariérou. V regionu východních Čech se v devadesáti procentech jedná o injekčního uživatele pervitinu. Má nedokončené středoškolské vzdělání. Je bez práce, občas si přivydělá nějakou brigádou, často bez smlouvy, a nezřídká se proto stane, že za odpracovaný čas nedostane zaplacen. Většinou má dluhy na pojištění, přerušovanou evidenci na úřadě práce a občas i potíže se zákonem. Bydlí buď s rodiči nebo jedním z nich, s přáteli nebo sám. Často je bez přístřeší, respektive obývá nějaký opuštěný objekt. V ambulantních centrech se pak objevují klienti o něco starší, často sociálně stabilizovanější. Poměr mužů a žen je tam vyrovnanější. Mohou mít rodinu, zaměstnání, pravidelné příjmy, přesto jim život komplikují drogy. Jsou ale motivovanější ke změně. Poradenství ambulantních center využívají ale i rodiče uživatelů nebo jejich partneři. Klientem Centra drogových služeb ve vězení jsou většinou muži kolem třicítky, kteří se kvůli drogám dostali do konfliktu se zákonem. Často pod vlivem drog spáchali nějakou trestnou činnost a dostali nařízenou léčbu, do které musí nastoupit po výkonu trestu.

Jaká věková skupina je podle Vás nejvíce ohrožena závislostí na drogách?

Nejohroženější jsou samozřejmě dospívající a mladí dospělí. Pokud začnou s drogami experimentovat, nejsnáze si vytvoří závislost a špatně se jí zbavují. Zároveň jsou vystaveni velkému riziku dalších zdravotních komplikací. Zjednodušeně řečeno – čím dříve člověk začne, tím více je ohrožen, špatně se to řeší a představuje to i větší riziko pro budoucnost. Naštěstí se ukazuje, že populace uživatelů mírně stárne a nepřibývá mladých, kteří by začali rovnou na jehle. A to i přes to, že výzkumy ukazují, že jsme v oblasti konzumace drog poměrně zkušeným národem.

Co nejčastěji motivuje osoby závislé na drogách k léčbě?

Důvody mohou být různé. Dlouhodobě pozorujeme, že někteří klienti přestanou brát po čase sami, protože je to přestane bavit a chtějí se někam posunout. Některé z nich donutí vršící se problémy, které jim brání drog působí – může to být horšící se zdraví, infekční choroby, stereotyp shánění a brání a z toho plynoucí únava a dlouhodobá stagnace, psychické problémy, rodinné komplikace, úmrtí kamaráda, dluhy, nemožnost sehnat práci. Někoho přiměje k léčbě konflikt se zákonem, vězení a soudně nařízená léčba. Ve všech případech je ale důležité, aby motivace vycházela přímo od klienta, aby si každý sám uvědomil, že je načase přestat a že sám chce. Nutné je ovšem poznamenat, že to není nic jednoduchého a obvykle je potřeba několik pokusů, aby se to povedlo.

Každý neúspěch může být navíc pro klienta takovým potvrzením toho, že vlastně nemá cenu se snažit, když to pokaždé dopadne špatně. Tyhle myšlenky se snažíme zvrátit a motivovat klienty, aby ve své snaze nepolevovali.

Naši studenti by se chtěli dozvědět něco více o drogových službách ve vězení. Můžete nám k tomu něco říci?

Centrum drogových služeb se věnuje práci s uživateli drog, kteří se dostali do konfliktu se zákonem, do vazby nebo byli odsouzeni k výkonu trestu odnětí svobody. Pracovníci centra působí přímo ve věznicích, kde poskytují individuální poradenství i skupinové aktivity, a velice zjednodušeně řečeno pomáhají klientům řešit již během trestu, co se bude dít, až brány věznice opustí. Ideálem je mít motivaci a dobrý plán, který pomůže klientovi, aby nespádl do stejných problémů, kvůli kterým ve vězení skončil. Takže společně řeší, jak se zaregistrovat na úřadu práce, jak reagovat na nabídky zaměstnání, jak mluvit o své minulosti, jak se vyhýbat místům a lidem, které má daný člověk spjaté s braním, a proč je lepší abstinovat. Řeší, zda by nebylo výhodnější po výkonu trestu nastoupit rovnou do léčby, uspořádat si život, získat na přechodnou dobu například chráněné pracovní místo, osvojit si běžné pracovní návyky. A to celé se řeší v prostředí věznic, kde často platí úplně jiná pravidla, než venku.

Jaká je vize Vaší organizace do dalších let?

Pomínu-li naši oficiální vizi, která hovoří o zřizování odborných programů, které vytvářejí základ sítě služeb pro uživatele drog a jejich blízké s cílem minimalizovat negativní dopady užívání drog, lze naši vizi pro nejbližší roky rozdělit na dvě části. Tou první je zejména dokončit sloučení s občanským sdružením Semiramis, a stát se tak velkým hráčem na trhu „drogových služeb“, a tou druhou je pak přežít v době, kdy se v balíku financí na protidrogovou politiku každým rokem více a více škrtá. Přežít proto, abychom mohli dál efektivně pomáhat lidem, kteří jsou ohroženi užíváním drog, a také proto, abychom zůstali dobrým zaměstnavatelem, který má co nabídnout jak stávajícím, tak nově nastupujícím zaměstnancům, například z řad absolventů.

Velmi Vám děkuji za rozhovor.

Adresy profilů na sociálních sítích Facebook a Twitter:

<http://www.facebook.com/laxus.os>

http://www.twitter.com/laxus_os

MYŠLENKY STUDENTA

TEXT: KRYŠTOF DOHNAL

Od mala jsem vychováván s tím, abych se učil, protože jen tak mohu mít hezký život. Je pravda, že pokud máte vysokou školu, je velká pravděpodobnost, že neumřete hladu a žízní. Stojí však za to trmácet se dlouhou alejí rozkvetlých líp s inhalačním kortikoidem v kapse? Žijeme v době, kdy být vzdělaný je samozřejmostí, protože svět poznání je otevřen každému bez ohledu na společenský statut. Bohužel se z toho stává jakýsi přežitek a zejména mladí lidé si přestávají vážit této příležitosti nebo si vše uvědomí, když už je pozdě. Určitě znáte ten pocit: „Kdybych se býval učil, tak bych teď mohl být úplně někde jinde.“ Ještě v nedávné době být absolventem gymnázia, potažmo promovaným vysokoškolačkem, znamenalo opravdu něco. Dnes se nároky na vzdělání zvyšují, a pokud nemáte titul před jménem a za jménem, jako byste nebyli. Nejen, že to degraduje řemeslné a manuální práce, které jsou spojovány s tradicí, ale především i na méně intelektuálně zdatné jedince jsou kladeny zbytečně velké nároky. Nechci se dožít doby, kdy paní uklízečka bude muset mít bakalářský titul.

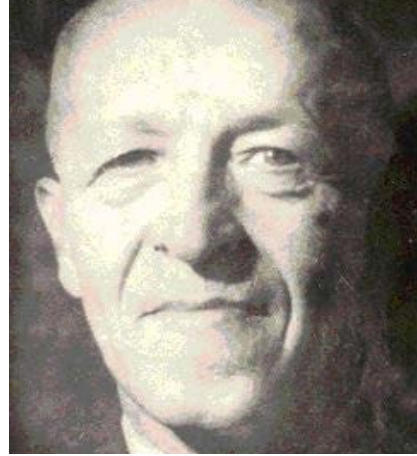
Poslední dobou přemýšlím nad bytím jako takovým. Co se očekává od mého života a co je vlastně tím Smyslem? Pocity zmatení střídají mánii. Z lehkosti, jakou jsem doteď žil, se postupně stává zodpovědnost za vlastní činy a to mě upřímně trochu děsí. Víím totiž, že mám svůj život ve svých rukách. Ta bezstarostnost, která mě doteď doprovázela, je pryč. Myslím, že spouště lidem mého věku daimonion našeptává to samé. Na druhou stranu si můžeme dovolit pobyt ve vakuu ještě o trochu déle, protože je tu stále vysoká škola, při jejímž studiu se můžeme rozhodnout, jak to s námi bude dál. Jsem si vědom, že se musím snažit a usilovat o lepší budoucnost mého já, nesmím opomenout náhodu, která kolem nás krouží jako neviditelný stín naděje. Náhoda společně se štěstím může udělat kopernikovský obrát za nás. Avšak ne každý je toho hoden, proto je lepší držet se střídmosti, aby slunce nespálilo naše křídla jako ta Ikarova.

Nevím jak vy, ale já se momentálně potýkám s nerozhodností, protože bych rád v životě něco dokázal. Bojím se však fádnosti, kterou vidím kolem sebe.

Mám hodně snů, které bych chtěl proměnit ve skutečnost, jen si nejsem jistý, který je ten správný. Taky máte pocit, že je to lehce nespravedlivé se v tak mladém věku rozmyslet, co budete dělat celý život? Tak či onak, pokud vše nebude podle Vašich představ, je důležité pokračovat v cestě za životem, který jste si vysnili, i s šípy v zádech.

NEHODNI OBDIVU

TEXT: PETR KURÁŇ

Pro psaní úvodních slov jsou zde povolanější, přesto jsem pocítil potřebu obhájit si právě tuto rubriku, kterou jsem se s pomocí kolegyně Ivety rozhodl pojmenovat NEHODNI OBDIVU. Jako studenta sociální patologie mne velice zajímají ty nejbrutálnější trestné činy. Pochopitelně pouze teoreticky a nerad bych, aby to bylo vykládáno jako nějaké lehkomyšlné nadšení ze zločinu. Občas bych si ale přál dostat se do hlavy někoho takového, abych alespoň částečně pochopil, proč se najdou lidé, kteří tak moc ubližují. Vzhledem k tomu, že je mezi studenty naší katedry jistě více lidí, kteří se o podobné věci zajímají, rozhodl jsem se, že se s nimi v každém čísle tohoto časopisu podělím o jeden případ vraha či vražedkyně z historie Československa, resp. České republiky.

Než se začnete do tohoto článku, upozorňuji, že jména všech aktérů tohoto příspěvku včetně jmen obětí jsou skutečná. Jen v případě paní Balleyové se mohou objevit pochybnosti, protože ji některé zdroje uvádějí nikoliv jako Alici, ale jako Renatu.

POPIS PACHATELE

Hubert Pilčík se narodil 14. října 1891 v Novém Hrozenkově. Pracoval u Škodových závodů v Plzni jako zámečník. Oženil se, ale s manželkou neměli žádné děti. Byl velkým milovníkem přírody, především léčivých rostlin a ptactva. Často za těmito objekty podnikal různé výpravy po okolí obce Zruč-Senec, kde s manželkou bydlel. Několik let byl ve starobním důchodu.

TREST

Za vyloupení domu byl potrestán odnětím svobody. Za vraždy a znásilňování potrestán nebyl.

TRESTNÝ SKUTEK

V lednu roku 1948 byl usvědčen z vyloupení domu svých sousedů. 6. března 1951 udeřil dřevěným obuškem do hlavy jistého Emanuela Balleyho a ještě žijícího jej polil hořlavinou a upálil. 17. března 1951 uštědřil několik úderů do hlavy stejným obuškem dceři Emanuela Balleyho Alici Balleyové, následně jí zacpal ústa modrým kapesníkem a uškrtil ji prádelní šňůrou. Při výslechu se přiznal k dalším třem vraždám. V období od května do září 1951 věznil v dřevěném chlívě dvanáctiletou Dagmar, vnučku Emanuela Balleye a neteř Alice Balleyové. Za tu dobu se na ní opakovaně dopustil znásilnění a mnohahodinového mučení.

FAKTA I SPEKULACE

Hubert Pilčík po roce 1948 nabízel zájemcům o emigraci, že je potají převede přes hranice do sousedního Německa. Své „klienty“ však ne vždy přes hranice skutečně převáděl. Byla to chamtivost, která ho dohnala k nelidskému zacházení s lidmi, kteří mu věřili. Jednalo se o člověka, který dlouho svou účast na výše jmenovaných zločinech popíral. Když už byl z něčeho usvědčen, přiznal se jen v nezbytné míře, kterou mu mohli dokázat. Několikrát se pokoušel vyšetřovatele zmást, když uvedl jako další oběti jména lidí, kteří žili a kterým se nic nestalo. Počet osob, které zesnuly jeho rukou, není přesně znám, ale odhaduje se, že jich mohlo být až deset.

Měl poměrně propracovaný systém, jak převádět emigranty tak, aby se na nic nepřišlo. Rodinám vysvětloval, že jejich členy musí převádět po jednom, aby to nebylo příliš nápadné. V případě rodiny Balleyových se jedná o ukázkový příklad způsobu jeho vraždění. Jednoho člověka vždy převáděl směrem k hranicím, ale v určitém místě jej napadl a zabil. Mrtvolu

se provizorně zbavil a zavazadla, která měla oběť u sebe, si odnesl domů jako lup. Ostatním členům rodiny pak sdělil, že jejich blízký je již za hranicemi. Takto obelhal i Alici, kterou převáděl a zabil jen několik dní po jejím otci. Malé Dagmar sdělil totéž, avšak potom ji uvěznil a jednal s ní naprosto nelidským způsobem. Vyrobit pro tuto dívku bednu ze dvou vrstev dřeva, mezi kterými byla ještě vrstva hadrů, tak aby byla zvukotěsná, a pokaždé, než ji znásilnil a mučil, jí ji připevnil kolem hlavy, aby nebyl slyšet její křik. Navíc ji nutil, aby vždy po pár dnech napsala dopis vzdálené tetičce, kde nepravdivě uváděla, že je s tetou i dědečkem již za železnou oponou a že se jim daří dobře. Podobný postup, jak vraždit a získat majetek svých obětí, chtěl použít i u další tříčlenné rodiny z Plzně. Ta se však i přes jeho opakované naléhání odmítla rozdělit a odcestovala zpátky do Plzně. To jim pravděpodobně zachránilo životy. Některé osoby Hubert Pilčík skutečně přes hranice převedl, aby neupadl v podezření.

Byl to chladnokrevný člověk, který se přiznal, že si na noc z 8. na 9. září 1951 naplánoval vraždu své manželky (která o všech jeho činech věděla, ale ze strachu raději mlčela), a také vraždu malé Dagmar Balleyové. Chtěl se tak zbavit svědků.

V domě zadrženého bylo nalezeno několik zbraní českého i cizího původu. Dům byl plný drahých kabátů, zavazadel, velkého množství šperků a dalších cenností. Tento nález mimo jiné poukazoval na možnost, že se nejednalo o majetek pouze pěti osob a podpořil myšlenku, že lidí, které Pilčík zabil, bylo mnohem více.

Zajímavá je rovněž Pilčíkova smrt. Byl totiž 9. září 1951 nalezen ve vězeňské cele mrtvý s dvěma mokkými kapesníky omotanými kolem krku a pod přikrývkou. V této souvislosti vyvstává několik otázek. Určitě mezi ně patří fakt, že kapesníky byly omotány kolem celého krku, ale strangulační rýha, která značí místo, kde byl Pilčík kapesníkem škrcen, se kolem celého krku nenacházela, nýbrž je z fotografií patrné, že vedla od brady za uši a za krkem již nebyla přítomna. Odborníci se shodují, že se neuškrtil omotáním kapesníků kolem krku, ale že zemřel oběšením. Důležitou informací je pak také skutečnost, že se tehdy zásadně dbalo na to, aby u sebe člověk na cele neměl více než jeden kapesník, právě aby si nemohl ublížit. Oficiální stanovisko tehdejší vězeňské služby znělo, že Hubert Pilčík vyfasoval omylem dva kapesníky a spáchal sebevraždu. Ze známých indicií však vyplývá, že mu někdo na onen svět dopomohl. Jaký by však k tomu měl motiv? Byl usvědčen z několika vražd a tehdy mu za to stejně hrozil trest smrti. Byl tu snad někdo, kdo měl obavy, že Hubert Pilčík promluví o něčem, co se mělo v zájmu tehdejšího režimu udržet v tajnosti?

Pravděpodobně se jednalo o snahu utajit akci „Kámen“ či „Kameny“. Tato akce spočívala v naaranžování falešných hraničních kamenů ze strany ČSSR několik set metrů před skutečnými hranicemi. Když přes ně falešný převaděč, který byl ve skutečnosti členem StB, převedl někoho, kdo chtěl utéct do Německa nebo Rakouska, vzbudil se u převáděného falešný pocit, že se již nachází na území západního bloku a je již v bezpečí, a začal tedy mluvit. Agent StB jej potom ještě na československém území zadržel a odvedl k výslechu.

V roce 1969 uprchl do USA agent české kontrarozvědky Josef Frolík a o šest let později předstoupil před komisi tamějšího senátu se zprávou o praktikách na území Československé socialistické republiky. Mimo jiné se v této zprávě zmiňuje i o převaděči Hubertu Pilčíkovi. Někteří pamětníci možnost spolupráce Pilčíka s StB připouštějí, protože měl jako jediný povolení k pohybu u státních hranic, údajně kvůli studiu bylin.

O Hubertu Pilčíkovi se spekuluje jako o vrahovi s největším počtem obětí v historii Československa. Jeho hlava je uložena v Ústavu soudního lékařství v Plzni.

Slovníček

PORUCHY PSYCHICKÝCH FUNKCÍ

TEXT: BARBORA LEVAIOVÁ

PORUCHY PAMĚTI

amnésie = úplná ztráta paměti; může být částečná, nebo úplná
 hypermnésie = nadměrná schopnost zapamatování si určité vzpomínky
 hypomnésie = snížení paměťové výkonnosti
 konfabulace = smyšlenka, chorobná obrazotvornost
 paramnésie = odchylky paměti ve smyslu nepřesnosti

PORUCHY VĚDOMÍ

amence = zmatenost, porucha vědomí projevující se neschopností orientovat se
 delirium = blouznění, zmatenost s halucinacemi; delirium tremens se často vyskytuje u alkoholiků
 koma = těžká forma ztráty vědomí, bezvědomí
 obnubilace = mráкотný stav, typické pro epileptiky nebo po úrazech hlavy
 somnolence = snížený stav bēlosti provázený nadměrnou spavostí
 sopor = hluboká spavost

PORUCHY VNÍMÁNÍ

halucinace = zdánlivé vjemy vznikající bez působení reálného podnětu na smyslový orgán
 iluze = nesprávná představa, mylný vjem reálně působícího podnětu
 porucha gnóze = neschopnost rozpoznat podněty i přes nepoškozený analyzátor

PORUCHY MYŠLENÍ

blud = mylné přesvědčení vycházející z nesprávných premis
 bradypsychismus = zpomalené tempo myšlení
 inkoherentní myšlení = nesouvislé myšlení
 tachypsychismus = zrychlené myšlení

PORUCHY POZORNOSTI

hyperprosexie = zvýšená pozornost
 hypoprosexie = snížená pozornost

PORUCHY EMOCÍ

anxiózní nálada = chorobně úzkostná nálada
 apatická nálada = lhostejná nálada
 deprese = pocit smutku, stav skleslosti, sklíčenosti
 euforická nálada = povznesená, blažená nálada
 fobie = chorobný strach (více v 2. čísle časopisu)
 mánie = vášně, chorobná touha

PORUCHY JEDNÁNÍ

hyperagilita = nadměrný zájem, zvýšená aktivita
 hypoagilita = opak hyperagility, snížená aktivita
 impulzivní jednání = momentální nápady bez promyšlení
 kompulzivní jednání = nutkavé jednání, tendence k opakování činnosti
 raptus = nesmyslné náhlé agresivní jednání

PORUCHY VŮLE

abulie = nedostatečná vůle spojená nerozhodností
 hyperbulie = zvýšená rozhodnost, nadměrná aktivita
 hypobulie = snížená rozhodnost

PORUCHY PUDŮ

anorexie = nechutenství, odpor k jídlu
 automutilace = sebepoškozování
 bulimie = chorobná chuť k jídlu, přejídání se; často doprovázeno zvracením
 nymfomanie = nadměrná sexuální potřeba

PORUCHY ŘEČI

afázie = narušení schopnosti porozumění a produkce řeči
 agramatismus = neschopnost se gramaticky správně vyjadřovat
 balbuties = koktavost
 breptavost = rychlá, nedbalá a proto špatně srozumitelná řeč
 dysartrie = neschopnost správné artikulace
 dyslálie = patologická forma výslovnosti některých hlásek
 mutismus = oněmění
 palatolálie = porucha výslovnosti při rozštěpu patra

OSLOV SVÉHO AKADEMIKA

ANEB

STUDENTI NA VĚDECKÉ KONFERENCI

– PŘÁNÍ, NADĚJE ČI REALITA? –

TEXT: Bc. KLÁRA NEUMANNOVÁ

Sociologické konference jsou místem, v němž profesori, docenti, doktoři filozofie a další špičky oborů posouvají současné vědění o kousek dál pravdě, skutečnému poznání. Jsou geniem loci, v němž se prevence analfabetizaci tím, že studentovi se z konference dostane maximálně sborník. Je tohle opravdu realita? Nejde jen o předsudek vůči konferencím? Není toto spíše předsudek studentů chránící je před odvrácením jejich vědeckého analfabetismu? Není, jak zní definice předsudku, to jen emocionálně zabarvený úsudek vytvořený bez předchozího porozumění?

Znám konferenci, kde by byl úvod toho článku opravdu předsudkem. Je to konference, která rozhodně neochraňuje vědeckost zavřením dveří studentům, ba naopak! Konference Sekce sociální patologie Masarykovy české sociologické společnosti (MČSS) na jaře každoročně pořádá soutěž BENES AWARD o nejlepší závěrečnou studentskou práci. Tato soutěž každoročně vyzývá studenty různých stupňů vysokoškolského studia k zaslání článků jako prezentací jejich závěrečných kvalifikačních prací a ty nejlepší zve k vystoupení na konferenci samotné. Studentský úděl plný ostychu z mnohdy prvního vystoupení před více než jedním akademikem či vědcem ulehčují účastníkům soutěže samy kapacity vstřícným přístupem a přiměřeným hodnocením studentských prací. Další úděl studentů, a to jejich nevýdělečnost, ulehčuje Sekce sociální patologie sníženým účastnickým poplatkem a patron soutěže, český rodák a australský profesor prof. Michal Benes z University Melbourn, předává umístěným studentům velmi milou cenu v australských dolarech.

Potěšení ze získaných peněz je však až druhotným ziskem. Dohoda o odborných stážích kam se jen tak někdo nedostane, trénink vlastních prezentačních dovedností, publikovaný článek v odborném sborníku z

konference, prestiž z účasti na této konferenci, kontakty na špičky z oboru ale i získání nových známých a přátel, se kterými lze spolupracovat na různých projektech - to jsou skutečné zisky, které si může účastník z konference odvést. Každý rok se toto setkání nese v duchu jiného rámcového tématu – Životní styl vedoucí k delikvenci, Propojenost teorie a praxe při studiu sociálních deviací a letošní Prevence – přání, naděje, realita. Tyto rámce obvykle pojmu řadu zajímavých příspěvků i lidí z rozmanitých oborů kriminologie, sociální práce s drogově závislými, lidmi poskytujícími sexuální služby, samozřejmě z oborů sociologie a pedagogiky. Tato rozmanitost dělá konferenci opravdu komplexní, zcela jedinečnou a studentské příspěvky ji často obohatí výstředními tématy či tématy zcela obyčejnými, však výjimečnými náhledem mladé generace. Genius loci konference zároveň přináší milou, přívětivou a rozvernou atmosféru v duchu antických symposií, která jakoby volala po účasti nejen pravidelných návštěvníků diskuzních klubů pořádaných studenty Katedry sociální patologie a prevence! Chcete ulovit výborný příspěvek do svého odborného portfolia? Chcete, aby o vás Vaši akademici věděli? Získat nové zkušenosti a kontakty? Zúčastněte se konference!

Nejsem trubadúrem nabádajícím vás, studenty, ke shromáždění sil a ambicí k účasti na konferenci bez vlastní zkušenosti. Zúčastnila jsem se soutěže BENES AWARD v roce 2012 a získala se svou bakalářskou prací 3. místo, štědrou finanční odměnu a motivaci pokračovat ve vědecké činnosti. Diplom z konference zařazený v mém portfoliu u státních závěrečných zkoušek mi vysloužil uznalé pokývání hlavou profesora Blahoslava Krause a velmi dobrou startovací dráhu pro úspěšné zvládnutí závěrečných zkoušek. Díky mé účasti na dalších konferencích – Socialia 2012 v Hradci Králové jsem se dostala na pozici POMocké VĚDecké síly na katedře Pedagogiky FF Univerzity Karlovy v Praze, kde jsem momentálně studentem navazujícího magisterského studia a mám možnost pravidelně se zúčastňovat dalších konferencí a podílet se na projektech. A proto nemějte obavy oslovit svého akademika s tím, že chcete víc, že chcete na konferenci! Zmobilizujte síly a otevřete si bránu do světa výzkumů, vědy a sdílení se zajímavými lidmi. Účast studentů na konferencích není jen přáním a nadějí, je to realita!

DOTEKY MÚZY

Život

Život je dar. Život je prokletí. Život je představa. Život je všudypřítomný a přítom neuchopitelný. Neuchopitelný, nehmotný, ale zároveň zcizitelný a křehký. Život je můj, život je tvůj, život je nás všech. Život je plátno. Nekonečně dlouhé plátno, které začíná malou tečkou v prostoru a končí nelítostným přetržením. Jedním tahem tvoří život na plátně dokonalé dílo. Dílo, jehož dokonalost spočívá v nesmírné složitosti a zároveň v kráse jednoduchosti. Dílo, které se nedá rozdělit a které musí být vnímáno jako celek. Život je oblíbená kniha, kterou dychtivě čteme, ale čím déle ji čteme, tím více nás svírá pocit brzkého konce. Život je cesta. Cesta, která je stavěna volbami, dlážděná pochybnostmi a nejistotou. Cesta, která se kdykoli může stát vratkou lávkou nad hlubokou propastí, stejně tak jako prázdnou silnicí protkávající pradávno krajinu, kterou ohraničuje jen rudě zářící životadárny kotouč, nořící se do moře písku odcházející na odpočinek. Lidská duše je magnetem, a tedy i život je magnetem. Magnetem, který na sebe velikou silou cíleně přitahuje různé předměty, a tím vytváří neskutečné a nezaměnitelné tvary, kterými je každý z nás jedinečný a nenahraditelný. Život je souborem náhod. Život je košík s klubíčky po útoku rozdováděných koťat. Život je pavučina navazující na stovky dalších pavučin, u které nikdy nevíme, co se stane, když některé vlákno zatáhneme nebo odtrhneme. Naše životy jsou jako kostičky domina, jež cvrknutím uvádíme do pohybu, a tím spouštíme sled netušených událostí. Co se však stane, když v dominovém hadu bude jedna kostička chybět? Co se stane, když v mozaice bude jedno prázdné místo? Jaký smysl má puzzle, u kterého jsme ztratili jeden dílek? Na druhou stranu, co se stane, když na poušti ubude jedno zrnko písku?

(Tomáš Adamec)

Hmyzí telenovela

Když se moucha probudí,
ještě trochu nevidí.
Avšak když se rozkouká,
vidí na zdi pavouka.
Pavouk křížem varuje,
mouchu z kůže stahuje.
Moucha celá holá,
vzpomněla si na buvola.
Pavouk má velké štěstí,
že mu mušák nedal přestí.
Avšak má špatnou domněnku
- mušák mu svádí manželku.
Dílo, to se zdařilo,
pavoukovi se v mozku vařilo.
Pavoučice dítě má,
hybridátka se podobá.

(Iveta Kubaštová)

V popelnici

Děťátko v tiché noci spí,
železnými tóny venku vše žije,
kapky deště o víko zní,
nemůže říct: «Zima mi je».
Děťátko snilo svůj sen,
oči svítily: «Tak krásně se mi žije».
Teď děťátko navždy spí
...a hnije.

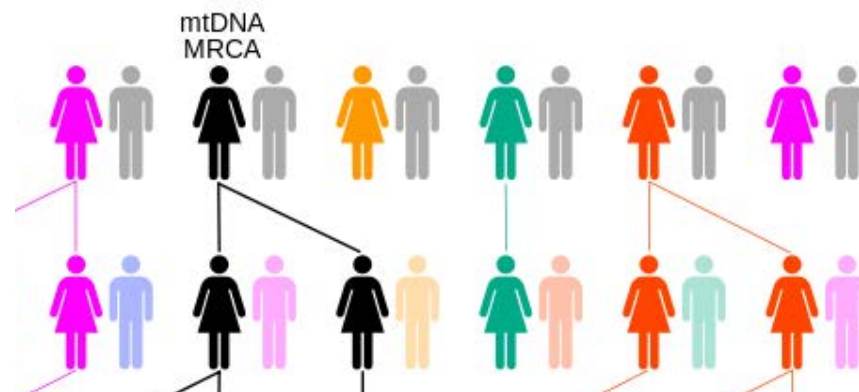
(Lucie Brettschneiderová)

Pavouk

Kulaté tělo,
dlouhé nožky,
všechny do jedné
bez ponožky.
Na hřbetě kříž,
věřící není,
ale kdo ví,
třeba se změní.
Na hřbetě kříž,
však v srdci hvězda,
Na první pohled
se to tak nezdá.
Však na ten druhý,
jen se podívejme.
Ze srdce svého
inspiraci sejme.
V dílo své ji vloží,
poctu tím každému složí.
Hvězda v lesním vánku
na větvi se chvěje.
Pavouk nám dobrý den
na setkání přeje.
(Petr Kuráň)

Černá noc

Černá noc,
černá.
Luna jasná,
hvězdná nebesa.
Však v dáli co plá to víc?
Zbyde jen popel
z jedlového lesa.
(Iveta Kubaštová)

MITOCHONDRIÁLNÍ EVA

TEXT: JAKUB LOKAJ

Všichni, kdo čtou tato slova, jsou potomci jednoho společného člověka. Přesněji řečeno jedné ženy. Tak bych to alespoň mohl tvrdit jako zastávce hypotézy „mitochondriální Evy“.

Středem antropologického zájmu je otázka, jak se člověk a s ním i kultura rozšířili do celého světa. V odpovědi na tuto otázku se antropologové rozdělují na dva tábory. Jedni věří, že dnešní člověk má jedno společné „epicentrum vývoje“. Tento názor zastává tzv. monogenetická teorie. Ti druzí zase teorii jednotného původu všech ras zpochybňují. Tvrdí, že existovala různá geografická centra „stvoření“ dnešního člověka (polygenetická teorie). My se však podíváme pod pokličku jedné z monogenetických teorií.

Díky prvnímu semestru si všichni v hlavě bezpečně nosíme poznatek, že nositelem genetické informace je DNA, která je součástí jádra každé buňky. Kromě jádra je ale část DNA obsažena i v mitochondriích, malých organelách, kde vzniká energie ve formě adenosintrifosfátu. K strašákovi jménem Somatologie se ale víc vracet nebudeme. Zvláštností této specifické formy genetické informace je, že se dědí pouze v ženské linii, tedy matrilineárně. Je přenášena z matky na její potomky, ale nikdy ne z otce. Mitochondriální Evou je žena, která je, jednoduše řečeno, v této mateřské linii společným předkem všech dnes žijících lidí. Každá mitochondriální DNA (mtDNA) druhu Homo sapiens sapiens je totiž odvozena od té její. Vědci z Rice University v americkém Texasu prostřednictvím statistické analýzy deseti různých matematických modelů odhadují dobu, kdy žila, na 200 tisíc let. Geograficky lze určit její polohu někde na území dnešní Etiopie, Tanzanie nebo Keni. Odtud se její potomci začali někdy před 100 tisíci lety šířit do celého světa. Dá se tedy předpokládat, že naše společná pramatka byla tmavé barvy pleti a že pod bílou kůží jsme všichni Afričané.

Z výše uvedených informací by se mohla v mysli čtenáře vytvořit domněnka, že přece není možné, aby byla mitochondriální Eva před 200 tisíci lety jedinou žijící ženou. V této době samozřejmě žilo mnoho žen. Uvádí se, že počet lidí Homo sapiens nikdy neklesl pod 5000 jedinců. Ostatní ženy však byly bezdětné nebo se v některé jejich generaci narodili pouze synové. Tyto rody tvořily slepé vývojové větve. Postupně se tak vyčlenila jediná linie, která zahrnovala všechny matky, z nichž se v následujících generacích zrodilo současné lidstvo.

Někteří odborníci chápou tuto teorii jako bezvýznamnou vzhledem k mnohem staršímu vývoji člověka, který se datuje daleko za hranici Evina života, a tvrdí, že přítomnost mtDNA nehraje žádnou roli v progresivní evoluci člověka. Nechtějte Vám tento článek inspirací k zamyšlení a třeba i následnému prohlubujícímu studiu tohoto tématu.

ERASMUS

TEXT: LENKA ANTALÍKOVÁ

Co je to Erasmus?

Evropská unie má pro podporu vzdělávání program celoživotního učení Lifelong Learning Programme (LLP). Erasmus je jeho podprogramem. Erasmus je program zaměřený na mobilitu studentů, akademických i administrativních pracovníků vysokých škol.

Kdo může být účastníkem?

Jistě se ptáte na možnosti studentů, nikoli výše uvedených pracovníků vysoké školy. Studijního pobytu nebo pracovní stáže se může zúčastnit student, který je zapsán do některého z akreditovaných oborů studia (nemůže mít přerušené či ukončené studium). V době výjezdu musí mít absolvovaný minimálně jeden ročník studia.

Jak je to s jazykovou vybaveností studenta?

Většinou situací v programu Erasmus je výuka předmětů a modulů v anglickém jazyce, očekává se tedy solidní jazyková vybavenost studenta právě v angličtině. Kromě toho vysoké školy často organizují intenzivní kurz jazyka své země (student tak například přijede na školu o dva týdny dříve na intenzivní jazykový kurz např. portugalského jazyka). Takového kurzu se ovšem nelze účastnit samostatně, je výhradně součástí erasmového pobytu.

Na jak dlouho může student vycestovat?

Studijní pobyty mají délku od 3 do 12 měsíců, nejčastější je přitom pobyt čtyř- až šestiměsíční. Délka pobytu je stanovena bilaterální smlouvou mezi UHK a konkrétní vysokou školou, student si ji nevolí libovolně. V některých případech může připadat v úvahu i prodloužení pobytu, podle kapacitních možností obou škol. Pobyt v délce 4 až 5 měsíců se jeví být optimální: student se vrátí ze zahraničí a má ještě čas a příležitost splnit studijní povinnosti na

UHK.

Kolikrát je možné účastnit se programu Erasmus?

Za celou dobu studia může student vyjet jedenkrát na studijní pobyt, jedenkrát na pracovní stáž.

Kam lze vycestovat?

Samozřejmě do členských zemí EU a také do kandidátských zemí a některých dalších zemí zapojených do programu LLP/Erasmus.

Konkrétní možnosti pro nadcházející akademický rok jsou vždy zřejmé z vyhlášení výběrových řízení, přičemž na webových stránkách UHK je zveřejněn soupis všech partnerských vysokých škol i s poznámkou, zda se uzavřená bilaterální smlouva týká i Pedagogické fakulty UHK.

V současnosti vyjíždějí studenti naší fakulty například na vysoké školy v těchto zemích: Spolková republika Německo, Rakousko, Polsko, Slovensko, Portugalsko, Španělsko, Nizozemí, Norsko, Dánsko, Belgie, Lotyšsko, Slovinsko, Estonsko, Kypr, Francie a tento seznam je pro příští období dále rozšiřován.

Kdy je vhodný čas pro výjezd?

Dobrou dobou pro výjezd se jeví být druhý rok studia. Ani ve třetím roce bakalářského studia není výjezd vyloučen, stejně tak jako například v posledním roce magisterského studia. Záleží na studentovi, kterého výběrového řízení se zúčastní, zda pro zimní nebo letní semestr.

Kdy se přihlásit?

Výběrové řízení pro studijní pobyty je vypisováno dvakrát ročně (v případě nenaplnění míst byla v minulých letech vyslána i druhá kola výběrových

řízení, nelze vyloučit, že to bude takto i letos – vše záleží na zájmu studentů.) Součástí vyhlášeného výběrového řízení je i elektronická přihláška, ke které se připojuje motivační dopis.

Kdy bude nejbližší možnost podání přihlášky?

Vyhlášení výběrového řízení pro studijní pobyty v letním semestru akademického roku 2013/2014 bude v červnu. Doporučuji proto pečlivě sledovat všechny zprávy, které přicházejí z UHK prostřednictvím Fakultního informačního systému, nebo jsou zveřejňovány na webových stránkách fakulty. Jak již bylo zmíněno, v případě neobsazených studijních pobytů může připadat v úvahu ještě vypsání dalšího kola výběrového řízení; pokud by se někdo v červnu ještě nerozhodl, jistá naděje mu zůstává. Jestli taková situace nastane i v nadcházejícím výběrovém řízení, bude ovšem zřejmé až po datu podání přihlášek.

Pro zimní semestr akademického roku 2013/2014 se výběrové řízení již konalo na začátku tohoto letního semestru.

Kolik studentů vycestuje ročně na Erasmus?

V předcházejících letech vyjíždělo z Pedagogické fakulty UHK zpravidla o něco málo více než 80 studentů, z toho kolem 30 na zimní semestr a kolem 50 na letní semestr.

Jaká je úspěšnost přijetí?

Zájem studentů je poněkud nevyrovnaný, a proto se nedá celková úspěšnost konkretizovat. O některé studijní pobyty se totiž uchází opravdu velký počet studentů, například až 15 uchazečů na jedno až dvě místa, pak nemusí uspět ani studenti s nadprůměrnými studijními výsledky. Vedle toho jsou studijní pobyty, o které je menší zájem, a je proto snazší ve výběrovém řízení uspět. Někdy je dokonce zapotřebí vypsát druhé kolo výběrového řízení, jak už bylo zmíněno.

Je proto užitečné, když se student uchází alespoň o dva pobyty, podle uvážení a osmělení třeba i o tři, aby nebyl zklamán, když napoprvé a při podání jediné přihlášky neuspěje.

Jak je to dál se studiem, uznávají se splněné akti-

vity ze zahraničí?

Student je i v době studijního pobytu na zahraniční vysoké škole stále studentem. Očekává se proto, že dokáže splnit úkoly spojené se studiem na vlastní škole.

Předměty úspěšně splněné na zahraniční vysoké škole, které má student absolvovat ve svém oboru, jsou samozřejmě vysílající školou akceptovány. Pokud si student vybere z nabídky na zahraniční vysoké škole takové předměty, které ve vlastním studijním plánu nemá, je to rozhodně velmi dobrá volba, neboť si tím student rozšiřuje svůj oborový rozhled. Tyto předměty však nenahrazují předměty vlastního oboru na UHK. Všem studentům klademe před výjezdem na srdce, aby si dobře naplánovali svůj postup studiem v roce výjezdu a aby si ujasnili na své katedře (nebo katedrách v případě dvouoborového studia), jak budou moci úkoly spojené se studiem nejlépe splnit.

Za úspěšně absolvovaný studijní pobyt (nebo pracovní stáž) student získá kredity, které mu mohou usnadnit postup do dalšího roku studia, a to 20 kreditů za zahraniční studijní pobyt, 10 kreditů za pracovní stáž.

Stručně řečeno: Co student úspěšně absoluuje v zahraničí, to nepochybně zúročí.

Jak je to se stipendiem?

Každý student dostává měsíční stipendium, jeho výše je stanovena národní agenturou. Částky se pro jednotlivé země liší, neboť odpovídají životním nákladům v dané zemi. Je proto jasné, že nejvyšší stipendia (převyšující 500 eur měsíčně) se týkají skandinávských zemí, zatímco v jiných evropských zemích jsou nižší.

Slovo závěrem:

Svědomitý student, toužící po poznání, nechť se určitě osmělí a využije možnosti vyjet do zahraničí.

Děkuji za rozhovor a zodpovězení všech všetečných dotazů doc. PhDr. Ivě Jedličkové, CSc., která je proděkanou PdF pro zahraniční styky.

PLÁNOVANÉ AKCE

4.-5. října 2013 konference s mezinárodní účastí
Perspektivy sociální pedagogiky v 21. století – konference pořádaná na počest významného životního jubilea prof. PhDr. Blahoslava Krause, CSc.
 závazné přihlášky do 30. 6. 2013
 (další informace: vaclav.belik@uhk.cz; helena.malirova@uhk.cz)

21. a 22. října 2013
Mezinárodní konference pořádaná v Polsku
SOCIALIA 2013
 Konference je pokračováním v započaté výměně názorů a zkušeností z oblasti široce pojatých problémů subdisciplín současné pedagogiky, které se nacházejí v centru pozornosti studií a výzkumů pedagogů a zástupců jiných vědních oborů z Česka, Slovenska a Polska.
 (další informace: socialia2013@wsb.edu.pl, blahoslav.kraus@uhk.cz)

REDAKČNÍ RADA ČASOPISU EVENTUS PRO COLLEGIS, KONTAKTY:

Společná adresa: eventusprocollegis@gmail.com

Mgr. Stanislava Hoferková, Ph.D. (stanislava.hoferkova@uhk.cz)

Mgr. et Mgr. Tereza Raszková (tereza.raszkova@uhk.cz)

PhDr. Josef Kasal, Ph.D. (josef.kasal@uhk.cz)

Doc. PhDr. Iva Jedličková, CSc. (iva.jedlickova@uhk.cz)

Helena Malířová (helena.malirova@uhk.cz)

Lenka Antalíková (lenka.antalikova@uhk.cz)

Barbora Levaiová (barbora.levaiova@uhk.cz)

Iveta Kubaštová (iveta.kubastova@uhk.cz)

Martina Wetterová (martina.wetterova@uhk.cz)

Anna Lukavská (anna.lukavska@uhk.cz)

Petr Kuráň (petr.kuran@uhk.cz)

Jakub Lokaj (jakub.lokaj@uhk.cz)

Marie Brichová (marie.brichova@uhk.cz)

David Vahala (david.vahala@uhk.cz)

Petr Fejtek (petr.fejtek@uhk.cz)

Klára Mejsnarová (klara.mejsnarova@uhk.cz)

Alena Muzikantová (alena.muzikantova@uhk.cz)

ZA CELÝ REDAKČNÍ TÝM PŘEJEME VŠEM
STUDENTŮM A AKADEMICKÝM PRACOVNÍKŮM
KRÁSNÉ PRÁZDNINY